

потенційних ресурсів, інституціоналізованих неформальною горизонтальною та вертикальною комунікацією [1].

Позитивний соціальний капітал, тобто високоморальні неформальні правила, формують корпоративну культуру, і як наслідок, репутацію акторів фінансово-економічної діяльності.

На твердження вчених, саме репутація, одна із впливових психологічних складових ефективного розвитку бізнес – процесів. Сучасні актори фінансово-економічної діяльності інтерпретують інститут корпоративної культури в панорамі соціального капіталу, як стратегічного ресурсу підприємства.

Тобто, соціальний капітал – це суспільне благо, що створюється раціональним актором для зменшення збитків трансакцій. Цей процес передбачає соціальний контракт, набір соціальних норм, соціальних обмінів та рівень довіри.

Соціальний проект – це важливий фактор ефективного розвитку суспільства та потужний індикатор соціальної відповідальності бізнесу, інтерпретований ініціативами розвитку науки, медицини, екології та інфраструктури.

Список використаних джерел

1. Бурдые П. *Формы капитала. «Экономическая социология»* Т. 3, № 5, 2002, с. 60 –75. 2. Кирдина С. *Может ли ученый изменить мир? (Эрнандо де Сото. Загадка капитала...)*. Отечественные записки, № 6, 2004 URL: <http://www.strana-oz.ru>. 3. Сартр Ж.-П. *Только правда. Искусство*, М., 1956. 124 с. 4. Швець Л. В. *Соціальний капітал як чинник підвищення конкурентоспроможності підприємства. Вісник НТУ, Вип, 19, 2009 С. 254 – 262.*

Л. Є. Братченко, О. О. Комарова

СПОЖИВЧИЙ КОШИК В УКРАЇНІ ТА ЙОГО ВІДПОВІДНІСТЬ РЕАЛІЯМ

В основі піраміди потреб по А.Маслоу лежать найбільш першочергові потреби (їжа, вода, житло), тобто фізіологічні потреби. Більшість людей, що працюють і одержують зарплату, вважається цілком спроможні задовольнити свої фізіологічні потреби. Проте, реальне життя говорить про інше, що маючи дохід, у вигляді заробітної плати, не означає задоволення своїх первинних потреб в повному обсязі. І українці це відчують на собі.

Щоб задовольнити первинні потреби громадян в Україні щорічно визначається сума прожиткового мінімуму, яка формується на підставі споживчого кошика.

Споживчий кошик -це поняття, яке існує у багатьох країнах світу та являє собою вартість основних матеріальних і нематеріальних благ, необхідних для нормальних умов існування людини певної країни в конкретний історичний період часу [1]. Він є свого роду маркером того, яку допомогу слід надавати бідним верствам населення. Споживчий кошик України включає перелік та норми продуктів харчування, предметів першої необхідності, санітарії, ліки, житлово-комунальні послуги, мінімальний набір гардероба для чоловіків, жінок і дітей, текстильної білизни, товарів побутового і господарського призначення, послуг закладів культури, інформації та зв'язку, побутових і транспортних послуг. Цей перелік в Україні налічує 297 найменувань продуктів (було 260 до 2016р.), тоді як споживчий кошик американця нараховує 350 продуктів і послуг, француза – 507, англійця – 350, німця – 475.

Розрахунок переліку та норм товарів, робіт, послуг формує споживчий кошик, а відтак і щорічний прожитковий мінімум українця, сума якого залежить від багатьох факторів, основними з яких є індекс інфляції (ІСЦ - індекс споживчих

цін) та зростання рівня мінімальної заробітної плати.

Проаналізуємо рівень прожиткового мінімуму, рівень мінімальної заробітної плати, ІСЦ за три роки (2018-2020 рр.) та спрогнозуємо, наскільки прожитковий мінімум 2021 року буде відповідати реаліям.

Таблиці 1. Рівень прожиткового мінімуму, рівень мінімальної заробітної плати, індекс інфляції (ІСЦ) в 2018-2020 рр, січень 2021 р.

Фактори Роки	Прожитковий мінімум (загальний показник), грн	Динаміка зміни у %	Мінімальна зарплата, грн	Динаміка зміни у %	Індекс інфляції (ІСЦ) (%)	Динаміка зміни у %
2018	1700 (01.01.18)	0	3723 (01.01.18)	+16,3	109,8	-3,43
	1777 (01.07.18)	+4,5				
	1853 (01.12.18)	+4,3				
2019	1853 (01.01.19)	0	4173 (01.01.19)	+12,1	104,1	-5,19
	1936 (01.07.19)	+4,5				
	2027 (01.12.19)	+4,7				
2020	2027 (01.01.20)	0	4723 (01.01.20) 5000 (01.09.20)	+13,2	105,0	+0,86
	2118 (01.07.20)	+4,5				
	2189 (01.12.20)	+3,4		+5,9		
2021	2189 (01.06.21)	0	6000 (01.01.21) 6500 (01.12.21)	+20	Січень 101, Прогноз 107,3	+1,098
	2294 (01.07.21)	+4,8				
	2393 (01.12.21)	+4,3		+8,3		

Аналіз таблиці 1 показує, що в Україні протягом 3-х років відбулись наступні зміни: прожитковий мінімум зріс з 1700грн. до 2189грн. (на 01.01.21р.), тобто на 489грн.(28,76%). В цей же період мінімальна заробітна плата зросла на 2277 грн., що становить 61,16%. Індекс інфляції (ІСЦ) в період з 2018 по 2020 рр. зменшився на 4,8%.

Отже, статистичні данні свідчать про те, що протягом 2018-2020рр. зростання мінімальної заробітної плати перевищило більше ніж в 2 рази прожитковий мінімум, а рівень інфляції (ІСЦ), у порівнянні з мінімальною заробітною платою, знизився в 0,96 рази. Порівнюючи прожитковий мінімум та ІСЦ за період 2018-2020рр. можна говорити про позитивну тенденцію: зростання прожиткового мінімуму в 3,95 рази більше, ніж зростання ІСЦ.

Однак, якщо порівнювати прожитковий мінімум в Україні для працездатних осіб, який на 01.01.21р. становить 2189 грн (63 євро) (за курсом НБУ на

01.01.21р.:1євро=34,7396 грн), з прожитковим мінімумом у Німеччині – 646 євро (22441,78грн), Великій Британії – 1223 євро (2486,53грн), Франції – 1080 євро (37518,77грн), то ми спостерігаємо велику різницю.

В Україні терміново треба переглянути та доповнити набір споживчого кошика, вивести на однаковий рівень прожитковий мінімум та мінімальну заробітку плату, що, на нашу думку, буде відповідати реальним потребам і витратам українців.

Список використаних джерел

1. *Основи економічних знань: підручник для студентів педагогічних закладів вищої освіти/за ред. професора, доктора соціологічних наук А.С. Лобанової. Київ: Вид-во «Каравела», 2020, 392 с.*

3. Ю. Філер

ЗЕМНІ ПРОЦЕСИ ЗАЛЕЖАТЬ ВІД КОСМОСУ

Вступ. 1914 р. Олександр Чижевський розповів К.Е.Цюлковському про залежність історії людства від активності Сонця. У 1918 р. він захистив докторську дисертацію з цієї проблеми. Але у ХХІ стор. люди користуються наслідками космічних досліджень, а у підручниках астрономії про вплив сонячної активності (СА) на соціально-економічні події – нічого. Як і в підручниках історії...

Мета. Звернути увагу істориків і економістів на ідеї О.Л.Чижевського та У.С.Джевонса про вплив СА на історичні процеси та розвиток економіки.

Матеріали і гіпотези. На сайті НАСА [1] є рис. 1. На ньому видно його історію

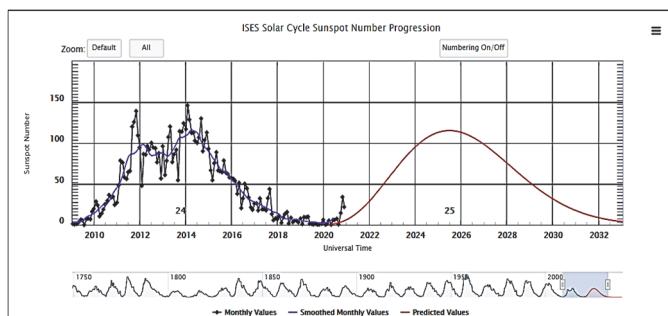

Рис. 1. Графік чисел Вольфа і прогноз

Рис. 2. Тижневі значення ЧВ

знизу, майже періодичність змін СА. 1908р. Хейл Д.Е. встановив магнітну природу плям на Сонці та закон змін полярності. Це свідчить про 22-літній період СА. Її міряють числами Вольфа (ЧВ) $W=k(10g+f)$. Але середньомісячні ЧВ скривають наявність коротких «місячних» коливань з періодом 28 діб, 4 тижня (рис. 2). Таких в році 13 циклів. 2020 рік – рік мінімуму СА; тільки в кінці його СА була достатньо значною. 208 діб ЧВ=0 (57%) були без плям. ЧВ мають найменше не нульове значення 11 (1 група з 1 плямою), у 2019 таких днів 281 (77%), 2018 (61%). Вони утворили 3-річчя мінімуму СА, після яких буде 2 р. підйому, а потім 3 максимуму, за якими 3 роки спаду. Вони утворюють 11-річний цикл. СА.

Фізичні фактори історичного процесу. Під такою назвою в 1924 р. видав брошуру [5] О.Л. Чижевський. На межі 30-х років Й.В. Сталін заборонив його публікації на цю тему. Наступна його монографія [6] вийшла у Франції в 1938 р. В СРСР вона вийшла в 1973 р. З нею автор познайомився з вченням генія 1979 р. 10 років були марними спроби публікацій про ідеї генія, про їх розвиток. Лише 1989 р. вдалося опублікувати статтю про це [4]. Після цього були численні публікації в Москві, Кіровограді, Києві, в Донецьку. В 1992 р. почалася розробка прогнозів погоди та урожаїв для Кіровоградщини – центру України. В 1993 р. автор писав Л.М. Кравчуку, на який була відповідь з Адміністрації президента. Матеріали були направлені в Інститут соціології НАНУ та Мінсільгосп. Заст. директора